

Norges vassdrags,- og energidirektorat

POSTADRESSE
Numedals-Laugens Brugseierforening
Stasjonsvegen 9
N-3630 RØDBERG

BESØKADRESSE
Nore 1 kraftverk, Rødberg

E-POST
nils.runar.sporan@statkraft.com

ORG. NR.: NO-980 923 207

DERES REF./DATO.:
Høring 202510083

VÅR REF.

STED/DATO:
Rødberg/ 24.09.25

SVAR PÅ HØRING OPPRUSTING OG UTVIDELSE AV NOREVERKENE

1. Innledning

Numedals-Laugens Brugseierforening (NLB) viser til NVEs høringsbrev av 26. mai 2025. Høringen gjelder Statkraft Energi AS' søknad om konsesjon til opprusting og utvidelse av Noreverkene i Nore og Uvdal kommune i Buskerud, og om ekspropriasjonstillatelse i forbindelse med dette. Statkraft har lagt frem to alternativer for behandling.

NVE ønsker begrunnede synspunkter på følgende:

- om de omsøkte planene bør gjennomføres
- eventuelt hvilket alternativ som foretrekkes eller forslag om begrensninger i planene
- forslag til avbøtende tiltak som kan redusere mulige skader ved den planlagte utbyggingen
- om konsekvensutredningen gir tilstrekkelige opplysninger om tiltakets virkninger

NLB konstaterer at det er behov for oppgradering av eksisterende kraftverk og mener at det er positivt at det sees på muligheter for bedre utnyttelse av vannressursene. Vi ser som regulant fordelene av en økt evne til flomhåndtering, men har behov for å forstå eventuelle konsekvenser i hele vassdraget, og er derfor med nåværende kunnskapsgrunnlag nøytral til hvilket alternativ som bør realiseres.

NLB mener at flere forhold ved Statkrafts to omsøkte alternativer kan ha betydning for konsesjonen, manøvreringsreglementet og øvrige interessenter i vassdraget. Dette utdypes nærmere nedenfor, og NLB ber NVE vurdere disse forholdene videre i saken.

2. Kort om NLB

NLB er konsesjonær i Numedalslågen og ble tildelt tillatelse til regulering av vassdraget ved kongelig resolusjon (kgl.res.) 18. mai 2001. Konsesjonen er evigvarende, med mulighet for revisjon av vilkårene etter 30 år. Noreverkene utnytter i dag denne

vassdragskonsesjonen. Det gjeldende manøvreringsreglementet for vassdraget ble fastsatt ved kgl.res. 2. september 2005.

3. Kommentarer til konsekvensutredningen

NLB kan ikke se at det i konsekvensutredningen er tatt høyde for lokaltilsig, driftsvannføring fra Uvdal 2 inn i Norefjorden, eller vannstandsvariasjoner i Norefjorden i ulike driftssituasjoner. Mulige virkninger videre nedover i vassdraget er heller ikke vurdert.

For NLB er forholdene nedover i vassdraget, med hensyn til bl.a. krav til minstevannføring og videre ned på lakseførende strekning, av vesentlig betydning. NLB ber derfor NVE vurdere om tiltakets konsekvenser for de hydrologiske forholdene er tilstrekkelig utredet.

4. Tiltakets betydning for gjeldende konsesjon og manøvreringsreglement

4.1 Endring av realitetene i vassdraget

Gjeldende konsesjon og manøvreringsreglement er basert på dagens tilstand og realiteter i vassdraget, særlig at Nore I kraftverk har utløp i Rødbergdammen, en slukeevne på 72 m³/s og 8 generatorer.

Planene for opprusting og utvidelse av Noreverkene vil endre disse realitetene. Etter NLB sin vurdering vil begge de omsøkte alternativene medføre endringer som kan ha betydning for gjeldende konsesjon og manøvreringsreglement.

NLB ber NVE om å vurdere om endringene i realitetene som de omsøkte alternativene innebærer, kan skje innenfor rammene av gjeldende konsesjon og manøvreringsreglement

4.2 Konkrete endringer av betydning for manøvreringsreglementet

I manøvreringsreglementet punkt 2 heter det som følger:

"Bortsett fra nødvendig tapping i h.h.t. post 2 og eventuell flomtapping etter 1. ledd skal de angitte høyeste vannstander ikke underskrides før 1. september og vannstandene skal ikke stige over kote 733,90 i Tunhovdfjorden og kote 748,57 i Pålbufjorden i tiden fram til 1. november før tilløpet til Nore-magasinen overstiger 72 m³/s."

Slukeevnen vil øke ved begge de omsøkte alternativene. For alternativ 1 vil slukeevnen øke særlig mye, fra 72 til 120 m³/s. Dette innebærer at det oppstår en betydelig differanse mellom reglementets forutsetninger og de faktiske forholdene.

Videre i manøvreringsreglementet punkt 3 heter det følgende:

"Rødbergdammen: Vannstanden i Rødbergdammen skal holdes mellom HRV HRV -1 m gjennom hele året.

Følgende minstevannføringer gjelder:

Fra Rødbergdammen:

50 l/s i tiden 1. mai - 1. november

Ved utløpet av Rødberg kraftverk:

5 m³/s i tiden 1. juni - 31. august
3 m³/s i tiden 1. september - 31. mai

Inntak Smådøla
200 l/s i tiden 1. juni - 15. september
60 l/s i tiden 16. september - 31. mai

For øvrig kan tappingen skje etter kraftverkseiers behov."

Hvis Rødberg kraftverk legges ned (ved alternativ 1) kan ikke minstevannføring komme fra «utløpet av Rødberg kraftverk», og slippunkt vil måtte endres.

I manøvreringsreglementet punkt 2 er det også fastsatt følgende krav:

"Vannføringene i tiden 1. april til 10. oktober er referert til middelveier over 3-døgnsperioder, men avvikene fra middelet skal minimaliseres gjennom løpende hydrologiske observasjoner bl.a. ved Bruhaug (nr. 822) avløpsstasjon og andre som måtte bli pålagt opprettet av NVE i medhold av konsesjonsvilkårene."

NLB er usikker på om det omsøkte tiltaket, hvis det leder til hyppigere variasjoner i vannstand og vannføring, er forenlig med kravet om at "avvikene fra middelet skal minimaliseres".

4.3 Konsesjonens krav om skadereduserende tiltak

I konsesjonens punkt 5 er det fastsatt at:

"I de deler av vassdragene hvor inngrepene medfører vesentlige endringer i vannføring eller vannstand, kan Olje- og energidepartementet pålegge konsesjonæren å bygge terskler, foreta biotopjusterende tiltak, elvekorreksjoner, opprensninger m.v. for å redusere skadevirkninger."

NLB ber NVE vurdere om dette punktet kan komme til anvendelse dersom det omsøkte tiltaket gjennomføres.

4.4 Håndtering av masser

Ved begge de omsøkte alternativene vil det oppstå betydelige mengder steinmasser som må håndteres. Punkt 6 i gjeldende konsesjon fastsetter følgende:

*"Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trengs for å gjennomføre pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post.
Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene.
Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg er satt i drift."*

NLB ber NVE vurdere om håndteringen av steinmasser ved gjennomføring av Statkrafts omsøkte tiltak med dette er regulert av gjeldende konsesjon.

5. Konsekvenser for settefiskanlegg og pålagte utsetninger

NLB sitt settefiskanlegg lokalisert ved Nore 2 kraftverk vil ved begge alternativer miste viktige funksjoner gjennom nedleggelse av kraftverket og utløpet fra dette. NLB må med den bakgrunn finne nye løsninger for en videre drift. Dette vil medføre søknad om ny konsesjon for driften, og ny søknad om utslipp til vassdraget.

Da det er nødvendig med kontinuerlig drift for å oppfylle de årlige utsettingspåleggene er NLB avhengig av koordinerte myndighetsprosesser.

Torbjørn Lyngestad (sign)

Styreleder Numedals-Laugens Brugseierforening

Nils Runar Sporan

Leder Numedals-Laugens Brugseierforening